

Ergoterapistler İçin YARDIMCI TEKNOLOJİ

Editörler

Prof. Dr. Mine Uyanık

Doç. Dr. Gökçen Akyürek

Hipokrat
Yayincılık

© 2024 Ergoterapistler İçin Yardımcı Teknoloji

ISBN: 978-625-6429-72-7

Tüm hakları saklıdır. 5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri yasası gereği; bu kitabın basım, yayın ve satış hakları Hipokrat Yayınevi'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bölümler içinde kullanılan resim ve bilgilerin sorumluluğu o bölümün yazar(lar)ına aittir.

Editörler

Prof. Dr. Mine Uyanık
Doç. Dr. Gökçen Akyürek

Yayıncı

Hipokrat Yayınevi

Grafik-Tasarım

Hipokrat Grafik Tasarım

Baskı - Cilt

Ankara Özgür Matbaacılık Basım Yayın Dađ. San. Tic. A.ř.
1250 Cadde No: 25 Ostim OSB Yenimahalle / Ankara

Hipokrat
Yayıncılık

Süleyman Sırrı Cad. No:16/2 Sıhhiye
Tel: (0312) 433 03 05 - 15 ANKARA
www.hipokratkitabevi.com

Önsöz

Değerli Okuyucular,

Ergoterapi, bireylerin günlük yaşam aktivitelerinde bağımsızlık kazanmalarını ve yaşam kalitelerini artırmalarını hedefleyen bir meslektir. Teknolojinin hızla gelişmesi, ergoterapistlerin danışanlarına daha etkili ve özelleştirilmiş çözümler sunabilmelerine olanak tanımaktadır. Bu kitap, ergoterapistlerin yardımcı teknolojiyi nasıl daha etkili bir şekilde kullanabilecekleri konusunda kapsamlı bir rehber sunmayı amaçlamaktadır.

Kitabımız, alanında uzman yazarlar tarafından kaleme alınmış olup, teorik bilgilerden pratik uygulamalara kadar geniş bir yelpazede konuları ele almaktadır. Yardımcı teknoloji, sadece fiziksel engelleri olan bireyler için değil, aynı zamanda bilişsel ve duyuşsal engelleri olan bireyler için de önemli fırsatlar sunmaktadır. Bu nedenle, kitabımızda bu farklı ihtiyaçlara yönelik çözümler de detaylı bir şekilde incelenmiştir.

Her bölüm, ergoterapistlerin günlük pratiğinde karşılaşılabilecekleri çeşitli ihtiyaçlara yönelik alanında uzman yazarlar tarafından kaleme alınmıştır. Amacımız, okuyucularımıza yardımcı teknolojiyi etkili bir şekilde kullanarak danışanlarının yaşamlarını iyileştirme konusunda ilham vermek ve yol göstermektir.

Bu kitabın hazırlanmasında emeği geçen tüm yazarlarımıza en içten teşekkürlerimizi sunarız. Umarım bu kitap, ergoterapistlerin mesleki gelişimlerine katkıda bulunur ve danışanlarının yaşamlarını daha iyi hale getirmelerine yardımcı olur.

Saygılarımızla,

Prof. Dr. Mine Uyanık

Doç. Dr. Gökçen Akyürek

Uzm. Erg. Aşenur Baysal Yiğit

Katkıda Bulunanlar

v

Editörler

Mine UYANIK, Prof. Dr.

Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ergoterapi Bölümü, Ankara

Gökçen AKYÜREK, Doç. Dr.

Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ergoterapi Bölümü, Ankara

Yazarlar

Ayşenur BAYSAL YİĞİT, Uzm. Erg.

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Bor Sağlık Bilimleri Fakültesi Ergoterapi Bölümü, Niğde

Başak KARADAĞ, Uzm. Erg.

Bilkent Şehir Hastanesi, Ankara

Başar ÖZTÜRK, Doç. Dr.

Fenerbahçe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon (İngilizce) Bölümü, İstanbul

Berkan TORPİL, Doç. Dr.

Sağlık Bilimleri Üniversitesi-Gülhane Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, Ankara

Ceren DAVUTOĞLU, Uzm. Erg.

Erzurum Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ergoterapi Bölümü, Erzurum

Devrim TARAKÇI, Doç. Dr.

İstanbul Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, İstanbul

Ege TEMİZKAN, Uzm. Erg.

Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, Ankara

Ela TARAKÇI, Prof. Dr.

İstanbul Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Bölümü, İstanbul

Emel PEKÇETİN, Uzm. Fzt.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Ankara

Emine SAĞLAMOĞLU, Uzm. Erg.

Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimler Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, Ankara

Esmâ ÖZKAN, Doç. Dr.

Sağlık Bilimleri Üniversitesi-Gülhane Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, Ankara

Esra AKI, Prof. Dr.

Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, Ankara

Ezginur GÜNDOĞMUŞ, Uzm. Erg.

Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, Ankara

Fatoş KIRTEKE, Dr. Öğr. Üyesi

Fenerbahçe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, İstanbul

Gamze EKİCİ, Prof. Dr.

Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimler Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, Ankara

Gonca BUMİN, Prof. Dr.

Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, Ankara

Gökçen AKYÜREK, Doç. Dr.

Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ergoterapi Bölümü, Ankara

Gözde ÖNAL, Dr. Öğrt. Üyesi

Ankara Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, Ankara

Gülbahar SEYİS TATLI, Erg.

Fizyoreborn Kliniği, Kütahya

Güleser GÜNEY YILMAZ, Dr. Öğr. Üyesi

Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, Ankara

Gülşah ZENGİN, Dr. Erg.

Bezmiâlem Vakıf Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, İstanbul

Güzide ATALIK, Dr. Öğr. Üyesi

Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü, Ankara

Halil İbrahim ERGEN, Dr. Öğr. Üyesi

Gaziantep Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Gaziantep

Hatice ABAOĞLU, Doç. Dr.

Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, Ankara

Hilal BOSTANCI, Uzm. Erg.

İstanbul Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, İstanbul

Hülya YÜCEL, Prof. Dr.

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, İstanbul

İbrahim Yavuz TATLI Dr. Öğr. Üyesi

Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, Kütahya

İlkem KARA, Dr. Öğr. Üyesi

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi
Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü, Ankara

Kübra ERSOY, Arş. Gör.

Sağlık Bilimleri Üniversitesi-Gülhane Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, Ankara

Mahmut YARAN, Doç. Dr.

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Protez Ortez Bölümü, Samsun

Medine Nur ÖZATA DEĞERLİ, Uzm. Erg.

Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, Ankara

Meral Didem TÜRKYILMAZ, Prof. Dr.

Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Odyoloji Bölümü, Ankara

Meral HURİ, Prof. Dr.

Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, Ankara

Mine UYANIK, Prof. Dr.

Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ergoterapi Bölümü, Ankara

Onur ALTUNTAŞ, Doç. Dr.

Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, Ankara

Orkun Tahir ARAN, Doç. Dr.

Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, Ankara

Özge Buket ARSLAN, Dr. Erg.

Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, Ankara

Özgü İNAL ÖZÜN, Doç. Dr.

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Gülhane Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Fakültesi, Ankara

Sedef ŞAHİN, Doç. Dr.

Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, Ankara

Selen AYDÖNER, Uzm. Erg.

Fenerbahçe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, İstanbul

Selma ERCAN DOĞU, Doç. Dr.

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, İstanbul

Serkan PEKÇETİN, Doç. Dr.

Sağlık Bilimleri Üniversitesi-Gülhane Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, Ankara

Sinem SALAR, Doç. Dr.

Trakya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, Edirne

Sultan BAŞTÜRK, Öğr. Gör.

İzmir Tınaztepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, İzmir

Sümeyye Belhan ÇELİK, Dr. Öğr. Üyesi

Sağlık Bilimleri Üniversitesi-Hamidiye Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, İstanbul

Ümit UĞURLU, Prof. Dr.

Bezmialem Vakıf Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, İstanbul

Zeynep ÇORAKCI YAZICIOĞLU, Uzm. Erg.

İstanbul Atlas Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ergoterapi Bölümü, İstanbul

İçindekiler

ix

KISIM I YARDIMCI TEKNOLOJİYE GİRİŞ

Bölüm 1

Yardımcı Teknolojiye Giriş3

AYŞENUR BAYSAL YİĞİT • GÖKÇEN AKYÜREK • MİNE UYANIK

Bölüm 2

Yardımcı Teknoloji Tarihçesi ve Etik7

GÜLBAHAR SEYİS TATLI • İBRAHİM YAVUZ TATLI

Bölüm 3

Yardımcı Teknoloji ile İlgili Teori ve Modeller17

FATOŞ KIRTEKE • SULTAN BAŞTÜRK

Bölüm 4

Yardımcı Teknolojide Evrensel Tasarımın Önemi.....27

MAHMUT YARAN • ESMA ÖZKAN • SÜMEYYE BELHAN ÇELİK

Bölüm 5

Düşük ve Yüksek Teknolojili Yardımcı Araçlar33

EZGİNUR GÜNDOĞMUŞ • GONCA BUMİN

Bölüm 6

Yapay Zeka ve Robotların Yardımcı Teknolojilere Etkisi53

HİLAL BOSTANCI SEÇKİN • DEVRİM TARAKCI • ELA TARAKCI

Bölüm 7

3D Teknolojisi ile Adaptif Cihaz, Protez ve Ortez Üretimi.....65

BAŞAR ÖZTÜRK

KISIM II

YARDIMCI TEKNOLOJİDE DEĞERLENDİRME YÖNTEMLERİ

Bölüm 8

Yardımcı Teknoloji Seçiminde Klinik Karar Verme Süreçleri83

GÜLŞAH ZENGİN • SİNEM SALAR

Bölüm 9

Yardımcı Teknolojiye Yönelik Değerlendirme Yöntemleri.....93

GÜLESER GÜNEY YILMAZ • HATİCE ABAOĞLU

Bölüm 10

Yardımcı Teknolojiyi Değerlendirmede Kullanılan Standardize Ölçekler .115

EGE TEMİZKAN

KISIM III

YARDIMCI TEKNOLOJİLERDE UYGULAMA YÖNTEMLERİ

Bölüm 11

İhtiyaç ve Görev Odaklı Teknolojiler.....127

KÜBRA ERSOY • BERKAN TORPİL • EMEL PEKÇETİN • SERKAN PEKÇETİN

Bölüm 12

Okupasyonel Performans Alanlarına Göre Yardımcı Teknolojiler139

GÖZDE ÖNAL • MERAL HURİ

Bölüm 13

Fiziksel Engelli Çocuklarda Yardımcı Teknoloji161

SELEN AYDÖNER • GONCA BUMİN

Bölüm 14

Nörogelişimsel Bozukluğu Olan Çocuklarda Yardımcı Teknoloji177

SİNEM KARS

Bölüm 15

Fiziksel Engelli Bireyler İçin Yardımcı Teknolojiler187

ÖZGE BUKET ARSLAN

Bölüm 16**Bilişsel Engelli Bireyler için Yardımcı Teknoloji203**

ÖZGÜ İNAL • HALİL İBRAHİM ERGEN

Bölüm 17**Ruhsal Bozukluklarda Teknoloji Kullanımı215**

SELMA ERCAN DOĞU • HÜLYA YÜCEL

Bölüm 18**Görme Engelli Bireyler için Yardımcı Teknoloji.....227**

ESMA ÖZKAN • MAHMUT YARAN • ESRA AKI

Bölüm 19**İşitme Engelli Bireyler için Yardımcı Teknoloji243**

MERAL DİDEM TÜRKYILMAZ • ÖZGÜ İNAL ÖZÜN

Bölüm 20**Dil ve Konuşma Terapisinde Yardımcı Sistemler255**

GÜZİDE ATALIK • İLKEM KARA

Bölüm 21**Okullara Özgü Yardımcı Teknoloji275**

ZEYNEP ÇORAKCI YAZICIOĞLU • ÜMİT UĞURLU

Bölüm 22**Geriatrik Bireyler için Yardımcı Teknoloji289**

MEDİNE NUR ÖZATA DEĞERLİ • ONUR ALTUNTAŞ

KISIM IV**YARDIMCI TEKNOLOJİ İLE İLGİLİ DİĞER KONULAR****Bölüm 23****Yardımcı Teknoloji Kullanımının Psikososyal Boyutu305**

EMİNE SAĞLAMOĞLU • GAMZE EKİCİ

Bölüm 24**Yardımcı Teknolojiler ile İlişkili Kanunlar ve Ödeme Yöntemleri315**

BAŞAK KARADAĞ • AYŞENUR BAYSAL YİĞİT • CEREN DAVUTOĞLU

Bölüm 25**Yardımcı Teknolojiler İçin Gelecek Nasıl Şekillenmeli?323**

ORKUN TAHİR ARAN • SEDEF ŞAHİN